

УДК 77.01 (477+510)

Цитування:

Донг Мін. Виставкова діяльність Михайла Гуйди в Китаї. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. 2020. № 4. С. 33-39.

Донг Мін,

*викладач Чже-Дзяньського університету
науки та технологій*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7644-3739>

Dong Min. (2020). Exhibition activity of Michael Guyda in China. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 4, 33-39. [in Ukrainian].

ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ МИХАЙЛА ГУЙДИ В КИТАЇ

Мета статті. Проаналізувати виставкову діяльність українського художника Михайла Гуйди як визначальний фактор розвитку мистецтва України та її культурних зв'язків з Китаєм. **Методологія.** Застосовано загальнонаукові методи дослідження, зокрема, історико-хронологічний, біографічний, а також образно-стилістичний, семантичний, системний та теоретико-мистецтвознавчий аналіз. **Наукова новизна** полягає у з'ясуванні специфіки міжнародної творчої діяльності Михайла Гуйди та її значення в сучасних культурно-мистецьких процесах, з урахуванням його естетичного та образно-змістовного наповнення. **Висновки.** Проаналізовано особливості виставкової діяльності живописця Михайла Гуйди у Китаї як конкретний аспект творчої діяльності, спрямований на розвиток образотворчого мистецтва в Україні, що є зразком налагодження міждержавних культурних зв'язків, формування позитивного міжнародного іміджу української культури, її сучасних досягнень, національно-історичних, ментальних, образно-художніх рис. Визнаний в Китаї як майстер живопису, талановитий педагог та громадський діяч, Михайло Гуйда демонструє високий рівень мистецтва, представленого численними композиціями та розмаїттям жанрів від портрету до пейзажу, історичних та сюжетних творів, ню. У розмаїтті творчих задумів та рішень митця втілюється багатство художньої культури України. Вивчення виставкової діяльності Михайла Гуйди в Китаї, виявило послідовність його виставкової діяльності як своєрідного звітування за мистецькі здобутки у певні періоди його діяльності, спрямування художника до високих зразків світового мистецтва, успішне здійснення міжнародних культурних проєктів. З'ясовано, що виставкова діяльність М.Гуйди носить глибокий духовний зміст, відображає запити сучасного міжнародного співробітництва в ділянці художньої культури, що виявляють можливості широкої реалізації набутого художнього досвіду в нових творчих практиках.

Ключові слова: художня виставка, мистецтво, живопис, культура Китаю, художник.

Dong Min, lecturer at Zhejiang University of Science and Technology

Exhibition activity of Michael Guyda in China

The purpose of the article. To analyze the exhibition activity of the Ukrainian artist Mykhailo Huida as a determining factor in the development of Ukrainian art and its cultural ties with China. **Methodology.** General scientific research methods were used, in particular, historical-chronological, biographical, as well as figurative-stylistic, semantic, systematic and theoretical-artistic analysis. **The scientific novelty** is to clarify the specifics of the international creative activity of Mykhailo Huyda and its significance in modern cultural and artistic processes, taking into account its aesthetic and figurative content. **Conclusions.** The peculiarities of the exhibition activity of the painter Mykhailo Guida in China as a specific aspect of creative activity aimed at the development of fine arts in Ukraine, which is an example of establishing interstate cultural ties, forming a positive international image of Ukrainian culture, its modern achievements, national-historical, mental, figurative and artistic features. Recognized in China as a master of painting, a talented educator and public figure, Mikhail Guida demonstrates a high level of art, represented by numerous compositions and a variety of genres from portraiture to landscape, historical and plot works, nude. The richness of the artist's artistic culture is embodied in the diversity of the artist's creative ideas and decisions. The study of Mikhail Guida's exhibition activity in China revealed the sequence of his exhibition activity as a kind of reporting on artistic achievements in certain periods of his activity, the artist's orientation to high examples of world art, successful implementation of international cultural projects. It was found that the exhibition activity of M. Guida has a deep spiritual meaning, reflects the demands of modern international cooperation in the field of art culture, which reveal the possibilities of wide implementation of the acquired artistic experience in new creative practices.

Key words: art exhibition, art, painting, culture of China, artist.

Актуальність теми дослідження. Художні виставки належать до важливих подій мистецького життя. Їх значення полягає у збереженні та інтерпретації культурної спадщини, набутті автором культурної ідентифікації, в поширенні просвітництва, в організації дозвілля. Сучасні виставки стають центрами комунікації, культурної інформації і творчих інновацій. Виставки відображають зміни в суспільстві й культурі, сприяють становленню митців, реалізації різноманітних проєктів. Художні виставки виконують важливу функцію оприлюднення творчих здобутків та рекламування професійних досягнень митця за конкретний період часу або впродовж творчого життя. Подібно до промислової, художня виставка — захід, пов'язаний з демонстрацією продукції, хоча в даному випадку – продукт мистецький, послуг з метою просування їх на внутрішній та зовнішній ринки з урахуванням кон'юнктури, створення умов для проведення ділових переговорів, укладання договорів про постачання продуктів, для підписання протоколів про наміри, утворення спільних підприємств, отримання інвестицій.

Аналіз попередніх досліджень. Художня діяльність Михайла Гуйди, в тому числі виставкова, неодноразово ставала предметом розгляду провідних українських мистецтвознавців. Низку фактів щодо відкриття та проведення виставок в Україні та Китаї викладено у статті О.О. Авраменко присвяченій творчості Михайла Гуйди, яка була підготовлена для альбому творів митця. Авторка надає перелік виставок та характеризує найбільш відомі роботи художника, що були представлені на них до середини 2000х рр. [1]. Такий хронологічний період обумовило те, що альбом був оприлюднений у 2005 р., отже, він не міг включити відомості про подальшу виставкову роботу митця. Наступний десятирічний період висвітлює альбом, присвячений творчості Михайла Гуйди, вступна стаття до якого підготовлена О.К. Федоруком Узагальнюючи зміни, які відбулися у художній практиці М.Гуйди, автор статті акцентує на особливостях його манери, характерних прийомах, змістовному значенні творів [8].

Діяльність М.Гуйди як культурного діяча, який представляє сучасне українське образотворче мистецтво в Китаї, висвітлено у статті Р.Д. Михайлової. Авторка підкреслила позитивну роль Михайла Гуйди в україно-китайській культурній дипломатії, що є помітним сучасним явищем у міжнародних

стосунках між країнами. Розглядаючи історію культурно-мистецьких зв'язків між Україною та Китаєм, авторка відстежує формування відповідної традиції як частину історії культури [5].

Низку відомостей надають каталоги виставок, відкритих М.Гуйдою у Китаї, а також інформація із періодичних джерел – газет та інтернет-публікацій, хоча вони представляють собою, переважно, констатацію фактів [5; 7]. Цінними джерелами є також документальні матеріали: інтерв'ю художника та його творчі звіти [4].

У цілому виставкова діяльність Михайла Гуйди в Китаї залишається вивченою недостатньо. Актуальним, наприклад, є аналіз попиту на досягнення української реалістичної школи, інтересу до академічного мистецтва, які виявляє Китай, що має власні тисячолітні художні традиції. Це, наприклад, школа майстерності, закладена майстром на сучасному етапі, що демонструє високий професіоналізм та техніку виконання живопису, його властивості, змістовні особливості, композиційні складові. Їхне дослідження актуалізує вивчення даного явища як для історії мистецтва, так і для теорії та практики.

Мета дослідження – виявити роль та місце виставкової діяльності Михайла Гуйди в мистецькому процесі як важливої події сучасної творчої практики, що наділена важливими повноваженнями міжнародних зв'язків. Для досягнення даної мети в процесі дослідження було здійснено завдання шляхом відстеження історії виставок конкретного митця розкрити культурно-мистецький, історичний, образно-художній зміст даного явища, його об'єктивну необхідність, проаналізувати можливості реалізації виставок та майбутніх виставкових проєктів у сучасній творчій практиці.

Виклад основного матеріалу. Закордонні виставки, у яких брали участь українські митці, влаштовувалися ще за часів Радянського Союзу. І хоча випадків, коли митці брали участь у закордонних виставках було небагато і вони скоріше були виключенням, ніж правилом у закритій тоталітарній державі, все ж мали місце. Незалежність України відкрила нові можливості для проведення міжнародних заходів. І серед тих, хто одним з перших активно репрезентував власні твори в різних країнах світу, був Михайло Гуйда. Маючи вже великий виставковий досвід після першої персональної виставки у 70-х рр. та низки

Всеукраїнських і Всесоюзних виставок, він у 1996-1997 рр. здійснив творчу поїздку до Харбіна в Китаї, де була відкрита виставка його робіт. Михайло Гуйда органічно поєднав у своїй творчості естетичні засади, сформовані реалістичною школою живопису, традиційними течіями східного мистецтва та новітніми мистецькими тенденціями. Знайомство Михайла Гуйди з мистецтвом, історією та сьогоденням Китаю сприяло укріпленню творчої атмосфери, що заклала потужний імпульс для подальшого мистецького зростання Михайла Гуйди як митця. Сьогодні його знають і шанують як в Україні, так і в Китаї, де на пошану майстра видали два презентативні альбоми [1, 45]. В Китаї надзвичайно високо поцінують творчість Михайла Гуйди. Адже виставки його творчих робіт – це створення особливої аури споглядання експонованого твору, що зосереджує увагу глядача на його естетичних та формальних принадах. Величезний простір, який відводять для виставок митця – це можливість глядачам як слід, неспішно роздивитися твори художника, згідно ідеї «білого куба», яка з'явилася й затвердилася в Європі в середині ХХ ст. В його роботах виражена експресивність кольорів, нестримна динаміка в пейзажах, глибина простору, що передають враження митця, творчість якого випромінює тепло та силу. На ідейному рівні зазначена репрезентативна стратегія втілює концепцію автономії мистецького твору, вироблену в 1940 рр. американським дослідником і теоретиком модернізму Климентом Грінбергом. Він вважав, що цінність живописного твору полягає в досконалості формальних якостей обраного виду мистецтва (в даному випадку – живопису) та не залежить від впливу суспільних смаків або нав'язуваних мистецтву соціальних ідеологій [9, 269–310].

Після першої виставки митця у Китаї, яка відбулася в 1997 р., він отримав замовлення на розпис плафону, в результаті чого провів пів року у Харбіні. У 1999 р. митця запросили на викладацьку роботу до Чже-Дзянського педагогічного університету в м. Тінь Хуа, де він, попрацювавши дев'ять місяців і здобув звання почесного професора університету [8, 16]. М.Гуйді довелося не лише стикнутися із новим для нього середовищем, а й невідомими до того часу для нього категоріями мистецтва. Суттєву допомогу в опануванні новими поняттями привнесла можливість подорожувати Китаєм, в процесі якого М.Гуйда отримав багато різноманітних

вражень та знань про країну. Це був південний Китай, переважно провінція Чжецзян. Результатом поїздки та перебування в Китаї стала нова виставка, відкрита у 2000 р. в інституті мистецтв ім. Лу Яншао в Шанхаї, яка підсумувала його перші китайські враження.

У наступному, 2001 р., він був запрошений до участі у Всесвітній виставці живопису, що відбувалася в місті Чіньдао, провінції Шаньдун. На цьому престижному мистецькому форумі Михайло Гуйда представляв Україну зі своїм колегою, українським живописцем Володимиром Колесниковим. Виставка підсумовувала в новому міленіумі попередні два десятиліття мистецької практики. Представлені у галереях Києва роботи, також були високо оцінені українською мистецькою критикою та пошановані глядачем [8, 15].

На весні 2002 р. в музеї Національної Академії образотворчого мистецтва і архітектури була розгорнута нова велика виставка, що демонструвала результат творчого вивчення митцем культури та мистецтва Китаю. У творах знайшли відображення моменти подорожей країною, спілкування з її елітою: художниками, письменниками, педагогами, бізнесменами, чиновниками. Михайло Гуйда відтворив їхні образи у численних портретах. Враження від природи та міського ландшафту країни він втілював у пейзажах. Художні почуття, що були висловлені не конкретно-інформаційно, з точним зображенням якихось екзотичних для європейця деталей, а образно [1, 44], отримали позитивний відгук та захоплення у китайської публіки. У монохромних портретах китаянок автор демонстрував справжню віртуозність, наповнюючи сутність образу натяками, символами – у лінії, кольорі, у відборі предметів, у «переказі» парафраз золота, вшануванні шляхетного начала. Китаянки Гуйди наче птахи: «часом у клітках, часом у просторах ефіру, налаштованні на ideale часостояння, без змін, перерв, з вірою, що так було і має далі залишатися» [8, 16–17].

Окремий інтерес на виставках викликали витончені картини, створені у жанрі «ню»: «Ранок І» (1999), «Ранок ІІ» (1999), «Моделі біля ширми» (2002), «Оголена І» (2000), «Оголена ІІ» (2000), «Сон І» (2000), «Оголена з папугою» (2002) «Сон ІІ» (2003), «Ранок ІІІ» (2003), «Ранок з папугою» (2003), «Біля ширми» (2000) та «Перед дзеркалом» (2001). Критики відзначали мистецький талант Михайла Гуйди: володіння кольором та досконалий рисунок, «ліричне й інтимне

сприйняття світу художником» [1]. На думку мистецтвознавця Л.Авраменко, «Ранок з папугою» (2003) нагадує «ранки» Боннара, французького художника-імпресіоніста, який тяжів до східного мистецтва, його ксилографій, «ніжних, танучих акварелей», фрагментарності композицій, незвичних для європейця точок погляду на природу, людину, філософськими принципами східної культури [1, 45]. Про китайських моделей Михайла Гуйди, які були ним зображені у творах «Бар. Червоний дракон», «Оголена», «Сон», «Ранок», «Продавець птахів П», «Острів птахів», «Птах, котрий говорить», «Оголена з папугою», «Перед дзеркалом», «Свято ліхтарів», «Дівчина із щигликом», «Дівчина із собакою», «Чарівна Лі Вей», критика висловлювалася як про «дивовижних», що «семантично можуть бути віднесені до категорії ідеального» [1, 45].

Перелік виставок Гуйди в Китаї 2000-х рр. є досить показовим. Це виставка 2000 р. в інституті мистецтва ім. Лу Яншао у Шанхаї, 2004 р. – на всесвітній виставці в Чіндао, 2005 р. – в галереї сучасного мистецтва в Ханг Чжоу, 2006 р., у музеї Люхай Шу в Шанхаї, 2007 р. – музеї сучасного мистецтва в Шеньджені, 2008 р. – в Шеньджені, далі – Нінг По, Бейдзін, де була показана композиція «Зустріч Мазепи з Карлом XII», Чжецзянь, і знову Бейдзін. У Бейдзині, в центральному музеї столиці виставка була влаштована на просторі у 600 м², що свідчить про неабияку працездатність майстра, для якого творча робота є щоденною невпинною справою.

На виставці 2005 р. в місті Ханьчжоу, яка відбулася як персональна, Михайло Гуйда представив твори, написані впродовж останніх двох років у Китаї. Запропоновані глядачеві картини «Продавчиня птахів» (2004), «Місто на воді I» (2004), Триптих «Лотоси» (2004), «Місто на воді II» (2004), ряд пейзажів та портретів, помітно тяжіла до традицій китайської художньої культури. Серед портретів найпомітнішими стали твори, присвячені Мей Цзін (2003) та Донг Мінь (2005). Обидва характеризувалися артистично невимушеною постановкою немовби випадкового жесту [1, 45]. Роботи поєднувало відчуття спокою, тиші, порядку – цноти, які дарує людині природа. Якщо під природою розуміти процес нескінченного вдосконалення, якого прагнули китайські філософи, поети, які втікали від суєти імператорського чи княжого оточення, як, наприклад, живописець і поет буддист Ван Вей. Шляхом буддистської медитації він прагнув досягнути глибини

споглядання, якому віддавав значний час. Під тишею, яка огортає людину в хвилини «одкровення самого себе», М.Гуйда розуміє порядок, який панує в природі і від неї передається людині. Такі істини відкрилися київському художнику внаслідок років проживання в Китаї, пізнання його природи, ознайомлення із способом життя китайського народу, вивчення традиційної культури давніх китайців, що були протагоністами малярської культури і писали ось, як Чжан Яньюань, свої «Лідай мінтуа цзи», що стимулювало еволюцію жанру краєвидів [1, 45].

Поєднуючи виставкову роботу із викладацькою, Михайло Гуйда отримав вдячність китайських учнів та шану китайських колег. У 2006 р. його нагороджено золотою медаллю провінції Чжецзян «Дружба-Сіху» за особливий внесок у розвиток культури та освіти.

У 2007 р. в музеї імені Ячан міста Шенчжень з успіхом пройшла персональна виставка Михайла Гуйди «Моя східна душа», що стала своєрідним освідченням в коханні до Китаю, його мешканців, природи, архітектури, мистецтва. На ній були представлені роботи різних років, написані художником під впливом східного мистецтва: натюрморти, пейзажі, які він пише «з радістю за будь-яких умов свого життя в Києві чи Ханг Чжоу, – вишукані, делікатні, як усе його малярство» [8, 16]. Пейзажі «наче доповнюють портретну шкалу вартостей, які Гуйда постійно демонструє, і вони викликають раптом, несподівано емоції, що огортали нас колись перед виявом краси щедрої природи і які сьогодні, бачимо це, присутні у творах, заповнюючи по вінця нашу уяву» [8, 16–17]. Його роботи, які «напружували інтелект», як у триптиху «Лотоси», в композиціях «Місто на воді I», або «Місто на воді II», в поетичних візіях «Асоціативний натюрморт», «Натюрморт з бронзовим торсом». Вони являли собою «ідеальну об'єктивну одухотворену матерію» [8, 16–17].

У 2008 р. художник взяв участь у міжнародній бієнале «Різнокольорова Олімпіада 2008» у Пекіні, адже ця подія була для кожної країни світу відповідальною й урочистою подією. Девізом XXIX Літніх Олімпійських ігор 2008 р. в Пекіні став слоган «Один світ – одна мрія». Він же був і девізом Літніх Паралімпійських ігор того ж року. Церемонія, на якій були присутні перший заступник голови Оргкомітету Олімпіади-2008 в Пекіні Чень Чжілі, керівники центральних установ і міста Пекіна і Пекінського

організації Олімпіади, дипломатичні представники деяких країн, акредитовані в Китаї, а також понад 4000 представників різних кіл громадськості столиці, включала також III фестиваль культури, присвячений Олімпіаді-2008 в Пекіні, тобто, Міжнародну бієнале. Завдяки їй Михайло Гуйда представив свої твори на загал світової спільноти, що зібралася на Олімпійські ігри. На відкритті виставки Голова Пекінського оргкомітету «Олімпіади- 2008» Лю Ци підкреслив, що «Олімпійський девіз висловлює високий ідеал китайського народу, який прагне до будівництва загальних прекрасних домашніх вогнищ народів світу, використання разом з ними плодів цивілізації і спільного створення майбутнього» [2].

Цього ж року в музеї імені Ячан міста Шенчжень пройшла нова художня виставка «Три покоління», на якій були представлені твори родин Гуйди-Полтавець. На ній біли показані твори народного художника України Віктора Полтавця, народного художника України Михайла Гуйди, заслуженого художника України Оксани Полтавець-Гуйди (дружини Михайла Гуйди), Наталії Полтавець, Марії Гуйди (старшої дочки Михайла Гуйди), які представляли української школу живопису.

У 2009 та 2010 рр. відбулися дві персональні виставки Михайла Гуйди – одна в музеї міста Нінгбо, інша в центральному музеї образотворчого мистецтва в Пекіні. Серед гостей, які відвідали вернісаж були посол України в Китаї, посол Греції в Китаї, міністр реклами ханчжойського муніципального комітету партії Ван Сяомей, заступник директора музею китайського мистецтва Ма Шулін та інші важливі персони.

Велика виставка «Elegant Art», яка відбулася в 2013 р. в місті Ханчжоу, стала новим успіхом митця. Представлені на ній витончені жіночі портрети, підтвердили визнання М.Гуйди як «художника елегантного стилю». Створення прекрасних образів китайських жінок стало для нього традиційним від початку 2000-х, коли у картині «Острів птахів I» (2002) він зобразив фантастичне місце, де сіється дощ, у просторі витають клітки з птахами, а дві тендітні панянки під прозорою парасолькою наче дві пташки в «целулоїдній клітці», огорнені незбагненим присмерковим середовищем. «На острові птахів» (2003) красуня з парасолькою в оточенні прекрасних блакитно-золотих птахів у клітках, ніби сама у великій клітці. Її прутиками виглядають бамбукові дерева на задньому плані. Настрій картин акцентують

золото й бронза, що виблискують на полотні [1, 46].

У портретах китайських жінок, створених М.Гуйдою передано їх поетичну натуру, ніжні струни притасної душі, глибину невисловленого людського, внутрішньо закоріненого почуття, незмінного впродовж тисячоліть. Художник, налаштований на пошук істинного в людині, знаходить необхідність з'яви істинного, справжнього буття [8].

До альбому «Mykhailo Guida European Oil Painting Master», випущеного до виставки «Elegant Art» 2013 р., увійшли його картини-портрети: «Оксамитовий сезон», «Сутінки», «Вранішній туман» (всі – 2012 р.). Вони зображували китайських жінок на тлі дивовижної природи, де колорит створював фантастично-загадкову атмосферу, а антуражем слугували екзотичні птахи та благородні хорти. Надалі назва виставки стала постійною і продовжувала з'являтися на афішах наступних заходів. До альбому також увійшли «Жіночий портрет» (2009), «На Західному озері» (2011), «Острів птахів» (2012), «Таємничий світ» (2012), «У вітальні» (2012), «Дівчина у червоному капелюсі» (2012), «Біля моря» (2013) та багато інших портретів, картин і пейзажів, написаних в Китаї та в Україні.

На відкритті виставки «Elegant Art» 2013 р. були присутні видатні китайські митці: Сюй Цзян, декан Китайської академії красних мистецтв і заступник голови Асоціації китайських художників, член 10-го Національного комітету китайських літературних і мистецьких кіл; Кван Шанг Ші – професор Китайської академії образотворчих мистецтв, заступник голови Китайського товариства олійного живопису, заступник директора Асоціації художників мистецтв Китаю з живопису; Хуан Айчонг, член Асоціації китайських художників, заступник голови Шанхайської асоціації молодих художників, член китайського суспільства олійного живопису, член Спілки художників з образотворчого мистецтва Шанхая, член Асоціації письменників Шанхая, заступник директора і професор Інституту образотворчих мистецтв Шанхайського університету образотворчих мистецтв [10]. Про особливий інтерес китайців до образотворчого мистецтва М.Гуйди говорить у своїх інтерв'ю: «Китайці будують колосальну кількість музеїв! Уявіть, що кожен мер повітового китайського міста вважає за свій обов'язок насамперед побудувати музей» [3].

Як видатного майстра М.Гуйду було запрошено до участі у 2015 р. у Міжнародній виставці «Знані митці світу», яка відбулася у місті Харбін.

Широкий резонанс отримала і наступна виставка: «Михайло Гуйда і китайські студенти», що відбулася в 2016 р. в місті Чень-Чжень. До цього заходу також було видано каталог з однойменною назвою [4].

У 2017 р. виставка «Elegant Art» відбулася у Чен-Дженьському муніципальному музеї, де було представлено близько 50 живописних творів М. Гуйди, а у 2018 р. – спільна виставка Михайла Гуйди та його учениці Донг Мінь у виставковому залі Спілки художників Ханьчжоу [4].

Активна участь Михайла Гуйди у культурному просторі Китаю наприкінці ХХ – початку ХХІ ст., що має розвиток у широкій виставковій діяльності, поєднується із організаторським ентузіазмом митця. Велике значення для розширення міжнародних культурних зв'язків України та Китаю є, наприклад, те, що він сприяв приїзду багатьох українських митців-педагогів, колег по Київській Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури, до Китаю, де вони мали можливість представити свою художню діяльність до уваги китайської спільноти і тим самим представити як рівень розвитку українського мистецтва, так і особливості української національної художньої школи [6].

Водночас про виставки, аукціони, виставкові проекти митець відгукнувся наступним чином: «Я не люблю «базари з мистецтва». У мене є сформована виставка, яка їздить кілька років по великих музеях Китаю. Думаю, привезу її в Україну. Якісь роботи відбираються, щось додається. Але кістяк зберігається. У різних китайських музеях ця експозиція має різний вигляд. Багато що залежить від інтер'єру, від експозиції, концепції. Пекін, Шанхай, Шеньчжень — міста, в яких моя виставка вже побувала. Планую показати її на Тайвані. Без зайвої скромності зізнаюся, що виставка в китайців користується попитом» [5].

У 2019 р. на запрошення Міністерства культури КНР і Китайської академії мистецтв Михайло Гуйда взяв участь у конкурсі «Шовковий шлях». В цій акції брали участь 50 іноземних та 200 китайських митців. Навесні 2020 р. мала відбутися виставка, для якої був надрукований каталог. Передбачалося, що спочатку виставка відбудеться в Пекіні, а потім – у всіх великих містах КНР і по всьому

Шовковому шляху до Європи. Проект реалізується під безпосереднім керівництвом Голови КНР. Митець так говорить про свою участь у конкурсі: «Всім художникам проекту оплачується створення творів. Але довелося пройти найжорстокіший відбір, в результаті якого було обрано мій ескіз – триптих «Великий Шовковий шлях». Відбір – обов'язкова умова для всіх запрошених учасників. Під час роботи над триптихом, а це було в Києві, я постійно відправляв організаторам фото різних етапів його створення. Коли до Києва приїхав один з Віце-президентів Китайської академії мистецтв, то одним з пунктів його візиту було відвідання моєї майстерні і перегляд створення триптиха «вживу». Ніде правди діти, що робота над ним дуже надихала, але, разом з тим, була неймовірно відповідальною – великий історичний твір вимагав величезної підготовчої роботи, всебічного вивчення матеріалу. На лівій частині триптиха зображені європейські купці, які прибули в Китай. На правій частині – китайські купці, які приїхали в Європу. Центральна частина – караван в Середній Азії. В цілому в триптиху присутній до 150 персонажів» [7].

У серпні 2020 р. відбулося відкриття Всесвітньої виставки живопису в Пекінському національному музеї. Представлений художником триптих «Великий шовковий шлях» отримав визнання фахівців та глядачів.

Високу оцінку виставковій діяльності Михайла Гуйди в Китаї наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. дали провідні мистецтвознавці та критики. Так, Олександр Федорук в статті до альбому «В єдиному просторі», зазначив: «Унікальне призначення Гуйди артистично розпоряджати палітрою, змішуючи фарби до такого стану, що вони стають немовби феєричні, мерехтять і в барвах виструнчують модель композиції, в якій структурні зв'язки переповнено функцією «зближення» світу до його сприйняття людиною й подальшої розміреної контемпляції. І в цьому натюрморті, і в багатьох аналогічних ми власне реєструємо запропоновану мистецьку пропозицію у такому ключі, який стає для нас симпатичним, особливо привабливим. Ми починаємо глибше усвідомлювати, розуміючи твердо: в особі Михайла Гуйди Україна та Китай знайшли художника, який, шануючи естетичні глибокі і давні корені культурних традицій, віднайшов мистецьку фразу сьогодення – і ця фраза виявилася до лиця, потрібною. У кожній країні, яка шанує своє минуле, думаючи про майбутнє, місце митця

не залишається вільним і це місце завжди виборюють ті, що не можуть жити без служіння мистецтву (у переконанні Гуйди, «проекція морального кодексу чистоти» символічно сходиться із «засадами існування краси» саме в цьому вузлі творчих поривань), тобто ті, котрі подібно до Е. Паунда, завжди пам'ятали: «у мистецтві головне – створити чудовий образ; віднайти розкішні видива і лад, аби розум жив у гідному обрамленні» [8, 18].

Висновки. Виставкова діяльність Михайла Гуйди складає важливу частину сучасної художньої культури України та Китаю. Вона є проявом міжнародних зв'язків двох зазначених країн і став одним із суттєвих виразників їхніх взаємних культурно-мистецьких інтересів.

Численні виставки, розгорнуті М. Гуйдою у різних провінціях Китаю стали одним із провідних елементів культурної дипломатії, що є поширеним явищем у сучасному світі.

Виставки Михайла Гуйди відтворюють духовний світ сучасної людини-митця, їхній гуманістичний зміст надає їм високу художню цінність. Майстерність живописних робіт художника, їхні риси та манера відображають інтерес до традицій, культури, мистецького досвіду китайського народу. Чуттєво-образні твори М.Гуйди – портрети, пейзажі, сюжетні картини, свідчать про глибоке проникнення художника в історію, особливості ментальності, емоційний лад китайських моделей, які стали героями полотен українського митця.

Виставкова діяльність М.Гуйди відображає багату творчу практику художника впродовж десятиліть. Вона є унікальною і представляє зразок для митців-початківців, які є учнями М.Гуйди в сучасних умовах розвитку образотворчого мистецтва Сходу та Заходу. Виставкова діяльність Михайла Гуйди в Китаї яскраво репрезентує творчі можливості сучасного художника, який знайшов визнання як на батьківщині, так і в міжнародному художньому середовищі.

Література

1. Авраменко О.О. Михайло Гуйда. Альбом. Київ-Ханчжоу, 2005. 196 с.
2. В Пекине обнародован девіз Олімпійських ігор 2008 года. «Жэньминь жибао». 27 июня 2008 года.
3. Головка Т. Як Михайло Гуйда відкривав китайцям Україну. «День». №41. 2016. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/yak-myhaylo-guyda-vidkryvav-kytacyam-ukrayinu> (дата звернення: травень 2020).

4. Гуйда М.С. Творчий звіт 2018 року. Київ. НАОМА, 2018.

5. Михайлова Р. Образотворче мистецтво в україно-китайській культурній дипломатії. Культурна дипломатія: стратегія, моделі, напрями. Культурологічний альманах. Київ: Ун-т ім. Драгоманова. 2017. Вип. 5. С. 156 – 163.

6. Михайлова Р.Д. Мистецька школа як явище та поняття. Тези п'ятої міжнародної наукової конференції «Платонівські читання». Київ: НАОМА. 2018. С. 75 – 76.

7. Сухоліт Н. Михаил Гуйда: «В Китае колоссальные тенденции развития». Facenews. URL: <https://www.facenews.ua/columns/2020/333602/> (дата звернення: 25.09.2020).

8. Федорук О.К. В єдиному просторі. Альбом. НАОМА, Інститут сучасного мистецтва. Київ, 2016. 132 с.

9. Greenberg C. Towards a Newer Laocoon. Partisan Review. July-August, 1940. № 7. P. 296-310.

10. Elegant Art. Каталог виставки. Ханчжоу. 2013.

References

1. Avramenko O.O. (2005). Mikhail Guida. Album. Kyiv-Hangzhou [in Ukrainian].
2. The motto of the 2008 (2008). Olympic Games was announced in Beijing. Renmin Zhibao. June 27 [in Russian].
3. Golovko T. (2016). How Michael Guida discovered Ukraine to the Chinese. "Day". №41. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/yak-myhaylo-guyda-vidkryvav-kytacyam-ukrayinu> [in Ukrainian].
4. Guida M.E. (2018). Creative report for 2018. Kyiv: NAOMA [in Ukrainian].
5. Mikhailova R. (2017). Fine arts in Ukrainian-Chinese cultural diplomacy. Cultural diplomacy: strategy, models, directions. Cultural Almanac. Kyiv: Univ. Dragomanova, 5, 156 – 163 [in Ukrainian].
6. Mikhailova R.D. (2018). Art school as a phenomenon and concept. Abstracts of the Fifth International Scientific Conference "Platonic Readings". Kyiv: NAOMA, 75 – 76 [in Ukrainian].
7. Sukholit N. Mikhail Guida: "Colossal development trends in China." Facenews. URL: <https://www.facenews.ua/columns/2020/333602/> [in Ukrainian].
8. Fedoruk O.K. (2016). In a single space. Album. NAOMA, Institute of Contemporary Art. Kyiv [in Ukrainian].
9. Greenberg C. (1940). Towards a Newer Laocoon. Partisan Review. July-August, 7, 296-310 [in English].
10. Elegant Art (2013). Exhibition catalog. Hangzhou [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 19.10.2020
Отримано після доопрацювання 10.11.2020
Прийнято до друку 13.11.2020*